

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v pravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljena list 5 Din. Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšertov po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 40-01, 40-02, 40-03, 40-04 in 40-05. List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

Vojna za petrolej v Mehiki

**Petrolejski magnati pritiskajo z grožnjami revolucije
Angleška vlada hoče pokupiti ves mehiški petrolej**

Washington, 3. aprila. TG. Uredba predsednika mehiške države Cardenas, s katero so podpravljeni vsi izviri petroleja v Mehiki in vsa petrolejska industrija, je v Ameriki vzbudila velikansko razburjenje v krogih petrolejskih magnatov. Ameriška vlada je po svojem poslaniku v Mexico City (prestolici Mehike) že dvakrat ostro protestirala proti temu ukrepu, ki hudo prizadene ameriške denarjike. Tudi angleška vlada se je protestu pridružila v imenu velike petrolejske družbe »Mexican Eagle«, ki je lastnica več kakor polovice vseh mehiških petrolejskih vrelcev in petrolejske industrije. Niti ameriška niti angleška vlada pa ne bosta ostali pri besednih protestih in je treba pričakovati ostrega spora, ki bo imel usodne posledice. Prošla zgodovina mehiškega petroleja pravi, kako so zaradi »smrdljivega zlata«, kakor petrolej imenujejo, v Mehiki nastale revolucije, ki so jih zanetile inozemske države, da bi si zavarovale trajnost svojih posesti, iz katerih črpajo velikanske dobičke.

Mehikanski predsednik Cardenas je v javnem govoru izrekel obzobje, da so inozemske petrolejske družbe plačale vse revolucije proti mehiškim vladam, ki so hotele petrolejsko bogastvo ohraniti za svoj lasten narod. Izjavil je tudi, da tudi v sedanjem trenutku pričakuje, da bodo inozemski petrolejski trusti organizirali proti njemu in njegovi vladi revolucije, da bi ga strmoglavili in posadili na čelo Mehike bolj uslužno vlado, ki bo petrolejske magnate pustila pri miru, da še nadalje izkoriščajo mehiško bogastvo in mehiškega delavca. Predsednik Cardenas je govoril pač bridko resnico, ko je napovedal hudourja, ki se obetajo Mehiki zaradi petroleja.

Prvi protiudar

Prvi udarni ukrep, ki ga je ameriška vlada že podvzela proti Mehiki, je bil, da je odsljed prepovedan vsak uvoz srebra iz Mehike v Ameriko. Do sedaj je

Amerika, ki je računala, da bo Mehika ostala njena dobra sosedica, nakupovala vse mehiško srebro po cenah, ki so daleč prekašale cene na svetovnih trgih. S tem je ameriška vlada mehiški vladi dejansko dajala redno letno podporo. Ta podpora bo z ameriškim ukrepom odpadla, kajti nobena druga država na svetu ne bo Mehiki srebra odkupovala pod enakimi pogoji. Prvi udarec Amerike proti Mehiki je silno hud in ga že občutijo.

Drugi protiudar

Sledil je takoj še drugi udarec. V mehiški petrolejski industriji je zaposlenih okrog 20.000 delavcev, ki so sedaj po objavi razlastitvenega ukaza prevzeli upravo petrolejskih vodnjakov in čistilnih tovarn. Ameriške in angleške petrolejske družbe, ki imajo v svojih rokah sploh vse svetovne trge in tudi vsa prevozna sredstva za petrolej, so odredile, da nikdo petroleja iz Mehike ne bo odvažal. Tako se je zgodilo, da so vsa razpoložljiva skladišča za petrolej v Mehiki že polna in da bo vsak dan nastopila nevarnost, da bodo morali pustiti petrolej slepo teči, ker ga nimajo nikamor spravljati. Po mehiških pristaniščih ne natovarjajo nobenega petroleja več. Kaj bo s temi 20.000 delavci, ki petroleja ne bodo imeli kam zalagati, ko ne bo od nikoder nobenega kupca, ki bi to dragoceno tekočino odvažal? Položaj postaja po zadnjih poročilih že kar nevzdržen.

Se tretji sunek?

Zelo verjetno pa je tudi, da bodo ameriške in angleške petrolejske družbe, ki so se dosedaj na mehiških tleh druga drugo izpodrivale, zasnovale skupen načrt, da podprejo kakšno nezadovoljno skupino v Mehiki, jo oborožijo in poženjo k uporabi proti sedanjemu vladi z namero, da izsilijo ali zanikanje razlastitve

ali pa novo vlado, ki bo spor poravnala tako, da bo enostavno šla na kolena.

Anglija že sluti korist

Mehikanski predsednik Cardenas je nevarnost svojega položaja kakor tudi položaja mehiškega delavstva in mehiškega državnega gospodarstva uvidel ter je sedaj sporočil v Washington in v London, da mehiška vlada svojega petroleja ne bo prodajala nobeni »napadalni državi«, marveč samo demokratičnim državam. Medtem ko to zagotavlja ameriške vlade nikakor ni omejevala, je napravilo na angleško vlado dober vtis. Kajti Anglija uvideva, da bi bilo v primeru vojne v Evropi zanj lahka stvar, dobavljati petrolej iz Mehike, medtem ko bi ji bilo skoraj nemogoče, dobivati petrolej iz svojih lastnih vrelcev v Iraku. Zato se bo menda angleška vlada potrudila, da napravi mehiški vladi gotovo otipljivo ponudbo v tem smislu, da se Mehika zaveže, da bo svoj petrolejski pridelek prodajala Angliji, angleška vlada bi pa potem lastnike, ki so izgubili svoje petrolejske vrelce v Mehiki, sama denarno odškodovala.

V Washingtonu so to vest iz Londona sprejeli z mešanimi občutki in bodo pri mehiškem predsedniku podvzeli korake, da petroleja, ki ga je odvzel zasebnikom, sedaj ne proda angleški vladi.

Petrolejski spor v Mehiki, ki je v teku zadnjih 50 let povzročil že toliko krvoprolija, grozi, da se bo razvil v zelo nevarno napetost, ki ne bo ostala brez vpliva na razvoj svetovne politike.

Mexico, 2. aprila. AA. (Stefani) Znani finančnik Rickett je prispel danes v Mexico z namenom, da od mehiške vlade nakupi milijon sodov petroleja. Ta trgovski posel opravlja Rickett v imenu in na račun ljudi, katerih imena noče izdati. Predsednik mehiške vlade Cardenas je zahteval od njega, da položi vnaprej 5 milijonov dolarjev. Takoj nato se je Rickett podal v New York, da od tam prinese zahtevano vsoto.

republikanske vlade ali pa da so celo člani tajnih organizacij.

Saragosa, 3. aprila. AA. (Havas) Zaradi neprestanega bombardiranja in silovitih bojev pri Leridi in v samem mestu je Lerida že napol porušena.

Saragosa, 3. aprila. AA. (Havas) Boji pri Leridi so v glavnem na levi obali reke Serge v bližini vasi Albatereh in Montoro. Republikanskim četam se je posrečilo obdržati se na svojih postojankah, vendar nimajo nikakih izgledov, da bi mogle začeti s protinapadi. Nacionalistična letala neprestano bombardirajo republikanske postojanke. Severno in severovzhodno od Leride nacionalisti vedno bolj pritiskajo. Nacionalistični vojski se je posrečilo danes zjutraj prekrčiti prekop Aragon in napredovati nekaj kilometrov.

Lison, 3. aprila. AA. (Havas) Štiri tisoč španskih milnikov je glasovalo za to, da se vrnejo v republikansko Španijo. Zato so jih danes poslali s 4 vlaki v Serbero. Dozdej je v Lisunu še kakih 2.000 beguncev, računajo pa, da se bo to število še povečalo.

Romunija ne bo dovolila...

**Sovjetska vojska ne bo smela čez Romunijo
na pomoč Češkoslovaški, če bi bila napadena**

Rim, 3. aprila. TG. Agencija Stefani poroča: Zadnje tedne so bile med romunsko in sovjetsko vlado živahna pogajanja o stališču, ki ga Romunija zavzema za primer, da bi bila Češkoslovaška

Baloković v Soliji

Sofija, 3. aprila. AA. Bolgarska telegrafska agencija poroča: Nocoj je bil v narodnem gledališču velik gala-koncert jugoslovanskega violinskega mojstra Balokovića. Koncertne točke je spremljala državna filharmonija. Dirigiral je znani dirigent Siegel. Koncerta so se udeležili med drugimi tudi Nj. kr. Vis. princesinja Evdoksija, ministri Daškalov, Nikoljev, Menev, Kožuharov, Jovov, Gunev, člani diplomatskega zbora ter veliko število ostalega občinstva. Balokovičev koncert je zelo lepo uspel.

Nova bolnišnica v Skoplju

Skoplje, 3. apr. m. Danes dopoldne je bila blagoslovljena nova zgradba bolnišnice za vardarško banovino. Navzven je bil tudi socialni minister Cvetković, kot zastopnik kralja poveljnik II. armadne oblasti general Ječimović in zastopniki ostalih vojaških in civilnih oblasti iz Skoplja. Minister Cvetković je po kratkem nagovoru in po blagoslovitvi izročil novo zgradbo, ki je največja v južni Srbiji, upravniku skupljanske bolnišnice. Ustanova je najmoderneje urejena in znašajo stroški okoli 11.000.000 din. Prostora je v njej za 250 postelj. Dosedanji prostori so znašali isto število postelj, tako da sedaj razpolaga nova skupljanska bolnišnica s 500 posteljami. Po končani slavnosti se je minister Cvetković v Skoplju sestlal s člani delavske organizacije JRJ, ki so poročali o sedanjem položaju, minister pa o bodočem delu kr. vlade. Sestanek je bil zelo dobro obiskan in je delavstvo ministru Cvetkoviću izreklo zahvalo za vse dobroto, katere je izkazala kr. vlada delavstvu z novo socialno zakonodajo.

napadena in bi morala sovjetska Rusija priti svoji zaveznici na pomoč s svojo oboroženo silo. Ker sovjetska Rusija ne meji na Češkoslovaško in bi morala sovjetske čete v tem primeru čez romunsko ozemlje, se je sovjetska vlada v osorni noti obrnila na romunsko vlado za dovoljenje prehoda sovjetske armade čez romunsko ozemlje. Pogajanja so trajala celih 14 dni in je bil pritisk sovjetske vlade na Romunijo zelo hud. Toda romunska vlada se pritisku ni dala in je sedaj končnoveljavno poročila v Moskvo, da v nobenem primeru ne bo dovolila, da bi katerikoli tuja armada prekrščala romunsko ozemlje in da se bo romunska vojska vsakemu takšnemu poskusu zoperstavila z oboroženo silo.

Sporazum med Anglijo in Italijo zagotovljen

London, 3. apr. AA. Reuter: Kakor se doznavlja iz krogov angleških politikov, je sporazum med Veliko Britanijo in Italijo v glavnem že zagotovljen. Pričakujejo, da bodo razgovori uspešno končani do Velike noči. Vendar sporazum še ne bo podpisan, dokler ne bo urejeno vprašanje odpoklica prostovoljcev iz Španije. Kakor mislijo, bo priznanje italijanskega cesarstva od strani Velike Britanije precej pospešilo, da bo tudi Francija priznala italijansko cesarstvo, nakar bi bilo urejeno to vprašanje tudi v Zenevi. Potem ne bi bilo nikakih zaprek več za imenovanje novega francoskega veleposlanca v Rimu. Kar se tiče odnošajev z Nemčijo, prevladuje prepričanje, da pomeni sklep angleške vlade, da se namesto njenega poslanstva na Dunaju ustanovi generalni konzulat, isto kot priznanje priključitve Avstrije k Nemčiji.

London, 3. aprila. AA. (Stefani) O zadnjih italijansko-angleških pogajanjih piše tudi »Evening Standard« ter med drugim pravi: Še zdaj se ne more trditi, ali je italijansko-britanski sporazum v načelu že dosežen. Še manj pa je verjetno,

Odlikovani francoski invalidi

Pariz, 2. aprila. AA. Danes popoldne je bila na dvorišču zgodovinskega slavnega doma invalidov v Parizu velika vojaška svečanost. Ob tej priliki so izročili bivšim francoskim častnikom in bojovnikom številna odlikovanja. Te svečanosti se je udeležil tudi jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Božidar Purić z osebnim kraljevskim poslanstvom ter v družbi vojskega odposlanca generala Glišica z vsemi člani vojskega odposlanstva. Po svečanosti je jugoslovanski poslanik dr. Purić v spremstvu generala Glišica pristopil k zastavi 242. francoskega polka ter nanjo pripel v imenu Nj. Vel. kralja Petra II. red Karagorgijeve zvezde 4. stopnje. Zatem je jugoslovanski poslanik Purić odkoval z redom jugoslovanske krone 3. stopnje zastavo bivšega francoskega kolonialnega polka. Godba je nato zaigrala jugoslovansko državno himno. Te svečanosti se je udeležila tudi velika množica pariškega prebivalstva, ki je v spoštljivem molku počastila to lepo manifestacijo francosko-jugoslovanskega bratstva. Po svečanostih je množica navdušeno vzklikala: »Živela Jugoslavija!«

Velik koncert v Beogradu

Beograd, 2. aprila. AA. Za veliki festivalni koncert, ki bo pod pokroviteljstvom Nj. kralja. Vis. kneza namestnika Pavla 10. in 11. aprila v Beogradu, se že zdaj z vsa skrbnostjo pripravljajo. Pri tem koncertu bodo sodelovale ljubljanska, zagrebška in belgrajska filharmonija. Nastopilo bo vsega skupaj 220 članov. V velikem paviljonu belgrajskega veleposlavlja postavljajo ogromen oder, na katerem bodo nastopili igralci omenjenih treh filharmonij. Tu pripravljajo okoli 5100 sedežev. Temu koncertu, kakršnega tudi po drugih krajih — ne samo v Beogradu — še ni bilo, bodo dirigirali Niko Štrifol, Krešimir Baranović in Lovro Matić. Na koncertu bodo izvajali nekatere pomembne domače in tuje skladbe. Vstopnice za prve sedeže stanejo po 60 din. Udeležencem tega glasbenega festivala je dovoljena polovična vozna na železnicah. Vozna olajšava velja od 8. do 12. aprila.

V zunanjem ministrstvu usa mesta zasedena

Beograd, 2. aprila. AA. Vsa mesta v resoru ministrstva za zunanje zadeve so zasedena. Nove prošnje se v bodoče ne bodo sprejemale. To opozorilo je izdano vsem onim, ki so namenjali zaprositi za tovrstno službo, da se na ta način izognejo nepotrebnim stroškom. (Iz kabineta ministrstva za zunanje zadeve z dne 2. aprila 1938.)

Volitve v Egiptu

Kairo, 3. aprila. AA. (Havas) Po prvih vesteh, so vafdisti v Dolnjem Egiptu pri današnjih volitvah doživeli popoln poraz. Enak poraz je doživel po teh poročilih tudi bivši predsednik egiptске vlade Nahas-paša. V Kairu in v Aleksandriji močni policijski oddelki vzdržujejo red ob volitvah. V notranjosti države je prišlo do številnih spopadov, pri katerih je bilo tudi več mrtvih.

Kairo, 3. apr. AA. Reuter: Pri volitvah v Dolnjem Egiptu je bila po neuradnih poročilih vafdistična stranka poražena, težek poraz pa so doživeli tudi vsi člani bivšega kabineta Nahas-paše. Vlada stranka je dobila okoli 90% glasov.

Kairo, 3. aprila. AA. (Havas) Po podatkih, ki so bili znani okoli polnoči, so pri zadnjih volitvah v Dolnjem Egiptu dobile vladne stranke 11 mandatov, neodvisni 3 in vafdisti 3. Dolnji Egipt ima vsega skupaj 145 narodnih poslancev.

Boji na Kitajskem

Sanghaj, 3. apr. AA. Reuter: Voda v velikem Sanghajskem prekopu je vsa rdeča od krvi — tako je izjavil neki japonski častnik, ko je opisoval boje, ki s zdaj vrše na bojiščih okoli Tien-cina in Pu-keva. Nobena od vojskujočih se strank noče zapustiti svojih postojank. Poročajo, da so danes japonska letala letela nad japonskimi postojankami ter spuščala na okope letake, v katerih pozivajo japonske vojske, naj za vsako ceno vztrajajo, ker da jim bodo v kratkem prispela ojačenja. — Kitajci računajo, da je od začetka kitajsko-japonske vojne pa do danes bilo pobitih na Kitajskem 280.000 vojakov.

Železniška nesreča

Užice, 3. aprila. m. Na ozkotirni progi Beograd—Sarajevo je zavozil ob 2. zjutraj pri postaji Hargan vlak s polno brzino v skale, ki so se odlomile v hribu in zasule tir. Lokomotiva in trije vagoni so bili popolnoma razbiti. Ranjene so takoj prepeljali v bolnišnice v Užicah in Čačku.

Rdeči šef pripoveduje Slika z bega španskih rdečih v Francijo

London, 3. aprila. TG. Londonski »Daily Mail« objavlja razgovor svojega poročevalca s španskimi bojišči s poveljnikom 134. rdeče brigade, ki je pred armado generala Franca pribžal v Francijo. Ta rdeči šef je častnikarju takole naslikal položaj na katalonski fronti:

»Od 24. marca dalje korakamo po noči in po dnevi. Med umikom se ne prestopamo tudi horimo. Naša brigada je bila del divizije, ki ji poveljuje Ernestino Navarro. Dne 24. marca smo bili v bližini Huesce, ko nas je doseglo povelje, da moramo preiti v prvo frontno črto, da tamkaj branimo važen hrib, ki ga je sovražnik napadal. Kar naenkrat pa se je začel proti nam napad marokanskih čet, pomešanih s falangisti. Celih 24 ur so padale na nas letalske bombe tako, da smo bili vsi skrušeni. Druga za drugo so bile uničene strojnice, s katerimi je naša brigada razpolagala. Dve brigadi elitnih čet, ki so se borile okrog nas, sta bili skoraj popolnoma uničeni. Eno tretjo brigado pa so nasprotniki prepodili iz postojank. Ostali smo sami na bojišču, a tudi mi smo že izgubili polovico svojega moštva. Generalni štab nam je dostavil povelje, naj se hitro umaknemo. To smo storili in smo se začeli umikati proti Barbastru, toda tamkaj je bil položaj takšen, da ni kazalo drugega, kakor pobegniti v gorovje proti severu. Korakati smo začeli proti Grausu. Mislili smo, da nam bo mogoče, da se utaborimo nekje v gorovju za feniški način borbe, toda zaman. Naenkrat smo bili okrog in okrog obkoljeni od falangistov. Druge izbire nismo več imeli, kakor: ali se pustiti pobiti na mestu, ali pa pobegniti čez mejo v Francijo. Moštvo je bilo izmučeno do smrti. Dal sem povelje za beg na francosko ozemlje...«

Salamanca, 3. aprila. AA. (Havas) Po padcu Gandese so nacionalisti ujeli nad 2.000 republikanskih vojakov. Čete generala Garcie so imele posebno mnogo uspeha in so prodrle 20 km naprej. Prejšnja bojna črta Caspe-Alcanis se zdaj nahaja 50 km proč od prvih nacionalističnih strelskih jarkov. Zavzeta je Gandesa, zadnje večje mesto na potu do morja.

Barcelona, 3. aprila. AA. Uradno poročilo vojne ministra med drugim pravi tudi tole: Na vzhodnem bojišču so naše čete zaradi silovitega sovražnega napada morale narediti umik proti prvim zgradbam v zapadnem delu mesta Leride, kjer so se zabarikadirale. Sovražne napade proti Namarifi smo ustavili. Južno od reke Ebro smo snoči spraznili Val de Vobles, odkoder sovražnik prodira naprej proti Candesi. Na srednjem bojišču pri Guadalahari smo zavzeli Milan Rastra, Pika-so, Rubeo in Puntal de Abesar. Zrakoplovno ministrstvo sporoča, da so sovražna letala danes bombardirala Castelon, Tortozo, Reus in Taragon.

Salamanca, 3. aprila. AA. Uradno poročilo nacionalističnega glavnega stana pravi, da so na aragonskem bojišču v petek zvečer in v soboto dopoldne nacionalisti zavzeli 12 mest in nekaj drugih važnih postojank. Marokanske čete so zavzele prve zgradbe mesta Leride. Navarski oddelki so zavzeli Batio in Korvelo ter zaplenili velike količine vojnega materiala. Med 2.500 ujetniki sta tudi 2 šefa generalštabov in 10 častnikov. Sovražnik je na bojišču pustil nad 500 mrtvih. Legionarske čete so zavzele važno mesto Gandeza. Čete pri Galiciji, Kastilli in Guadalahari so odbile sovražnika ter zavzele nekaj važnih postojank. Sovražnikova letala so bombardirala mesto Toledo. Ena bomba je padla tudi na zgradbo socialne pomoči. Pet otrok je bilo ubitih.

Madrid, 3. aprila. AA. (Havas) Po prekem so

Minister dr. Miha Krek o položaju

Z občnega zbora okrajne organizacije JRZ za Ljubljano - okolico

Ljubljana, 3. aprila.

Danes dopoldne je bil v Ljubljani občni zbor okrajne organizacije JRZ za okraj Ljubljana-okolica, ki je eden največjih slovenskih okrajev. Nad 60 delegatov se je udeležilo občnega zbora, ki so zastopali vse krajevne organizacije JRZ v ljubljanski okolici, iz Beograda pa je prisel na občni zbor tudi predsednik minister dr. Miha Krek, ki so ga zborovalci burno pozdravili.

Točno ob 10 je začel zborovanje podpredsednik g. Miloš Stare, ki je toplo pozdravil vse navzočne in dal besedo ministru dr. Mihi Kreku, ki je v enournem govoru razložil naš zunanji in notranji politični položaj.

V zelo izčrpnem in korenitem govoru je g. minister dr. Krek obračunal z vsemi intrigami proti vladi dr. Stojadinovića, ki so se v najnovšem času širile v Sloveniji. Nedavni dogodki, je dejal g. minister, so najbolje pokazali, kako modra in realna je politika predsednika kr. vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića. (Navdušeni klici: »Živijo dr. Stojadinoviću!«) Vsi mi Jugoslavlani: Srbi, Hrvati in Slovenci, moramo biti ponosni in srečni, da v teh težkih časih naša država lađa tako varno plove pod modrim krmarjenjem predsednika vlade dr. Stojadinovića in njegovih najvišjih sodalcev gg. ministrov dr. Korosea in dr. Spale. (Tu so zborovalci prekinili govor dr. Kreka z viharnimi vzkliki slovenskemu narodnemu voditelju.) Tako moremo povsem mirno pričakovati razvoj bodočih dogodkov.

Govorec o notranjopolitičnem položaju, je minister dr. Krek obvestil zborovalce o toku proračunske debate v narodni skupščini in senatu ter zlasti o srditi in nemočni borbi skupščinske opozicije, ki je hotela to priložnost izrabiti ter je natosila v skupščini nebroj najrazličnejših intrig, ki pa so vse ključno propadle. Opozicija od časa do časa poskuša, da bi škodovala vladi dr. Stojadinovića, toda to ji ne more uspeti še zaradi tega ne, ker naš narod priznava in visoko ceni vse dobro, kar mu je storila sedanja vlada.

Ministra dr. Kreka, ki je s svojimi krepkimi izjavami sprotil vzbujal viharne odobravanja, so zborovalci na koncu nagradili z dolgotrajnim aplavzom. Nato so bile volitve okrajnega odbora, za katerega je bila z vzklikom in ploskanjem soglasno izvoljena naslednja lista: predsednik dr. Miha Krek, minister brez portfelja, podpredsednik Miloš Stare, tajnik Briški Anton, blaginjak Juvan Franc, odborniki pa Hren Ignacij, Perme Jože in Mrzel Mirko.

Po volitvah so delegati razpravljali še o nekaterih organizacijskih vprašanjih, nakar je bilo ob 12 zborovanje zaključeno z živahnimi vzkliki ministru dr. Kreku ter voditeljem JRZ dr. Stojadinoviću, dr. Korošu in dr. Spahu.

Minister dr. Krek v Kranju

Ljubljana, 3. aprila.

Minister dr. Miha Krek, ki se je dopoldne udeležil občnega zbora JRZ za okraj Ljubljana-okolica, je popoldne odpotoval v Kranj, kjer je imel daljši sestanek s tamkajšnjimi uglednimi pristajki JRZ.

Banovinska konferenca JRZ v Ljubljani

Ljubljana, 3. aprila.

Jutri dopoldne bo v Ljubljani konferenca banovinskega odbora JRZ za dravsko banovino. Konferenci bo prisostvoval minister dr. Miha Krek.

Samo ob 16. uri

MISTERIJ VATIKANA

Kino Matca

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 3. aprila.

Lepa nedelja. Mirno, kakor se spodobi za lepo spomladansko nedeljo, je potekalo danes življenje v Ljubljani. Precej visoko toplota, ki je zadnja dva dni pritisnila, so danes onemogočili oblake, s katerimi je bilo skoraj ves dan zastrito nebo, popoldne pa je pihal tudi precej siten zapadni veter. Kljub temu pa je bilo dopoldne na promenadi že videti precej sprehajalcev brez plaščev, med njimi pa so bili večinoma takšni, ki so se prvič prikazali v novih oblekah. Prav mnogo ljubljancov pa je današnje nedeljo porabilo za izlete v bližnjo in daljno okolico, tako da so večerni vlaki in avtobusi prihajali v Ljubljano nabito polni veselo razpoloženi izletnikov.

Sestanek JRZ za poljski okraj bo drevi ob 8 pri Majarončku. Vsi vabljeni!

Zanimanje mnogih ljubljanskih športnikov je bilo danes osredotočeno na meddržavno tekmo med Jugoslavijo in Poljsko v Beogradu. Nekaj najbolj vnetih se je celo odpeljalo tja doli. Drugi pa so že, še preden je bila tekma sploh končana, na vse kriplje proizvedovali za rezultat. V našem uredništvu je že od pol petih popoldne dalje stalno pol telefon in najrazličnejši glasovi, med njimi tudi neznani, so hoteli vedeti za izid tekme, še preden je bila končana.

Hud pretep. V neki gostilni v severozapadnem delu mesta je snoci med razburjenimi vinskih duhovi prišlo do prepira, iz katerega se je razvil pretep, v katerem je precej izkupil brezposelni krovec Ozebek Karel, ki so ga junaki noža hudo oklali po glavi. Ranjenca so prenesli na policijsko stražnico, odkoder ga je reševalni avto prepeljal v ljubljansko bolnišnico. Nekaj udeležencev pretepa je policija že vtaknila pod ključ.

Mariborski drobiž

Maribor, 3. aprila.

Proslava 50. letnice sv. Janeza Boske. Danes se je v Mariboru vršila lepa proslava 50. letnice smrti velikega mladinskega svetnika sv. Janeza Boske, ki so jo tvorili uvod cerkvenih govori, ki so se od četrtke vršili v večernih urah v stolni in mestni župnijski cerkvi. Danes zjutraj ob 6. so se v isti cerkvi pričele glavne cerkvene slovesnosti. Cerkevni govor o sv. Janezu Bosku je imel ravnatelj salezijanskega zavoda na Selu pri Ljubljani č. g. dr. Franc Volčič, nakar je prevzeli g. knezoškof dr. L. Jožef Tomažič daroval sv. mašo. Ob 10. dopoldne je bila slavnostna pridiga prevz. gosp. škofa, sveto mašo pa je daroval ob navzočnosti prevz. g. škofa stolni kanonik in mestni župnik msgr. Mihael Umek. Cerkveno slovesnost je povzdignil s svojim ubranim petjem zbor salezijanskih gojencev z Rakovnika pri Ljubljani pod vodstvom kapelnika dr. Gerziničarja. Izvencerkvena slovesnost se je vršila popoldne ob 5. v polno zasedeni uniojski dvorani z uspešno akademijo, ki so jo priredili salezijanski gojenci iz Ljubljane in ki so jo posetili odlični predstavniki cerkvenih in političnih oblasti ter prosvetnih in verskih društev.

Priprave za proslavo 20. letnice osvoboditve Maribora. Danes predpoldne se je v Narodnem domu vršil sestanek vseh mariborskih prosvetnih in nacionalnih društev, na katerem so razpravljali o programu, po katerem se naj bi vršila dne 14. avgusta velika proslava 20. letnice osvoboditve Maribora. Program, ki je bil sprejet, jamči, da bo proslava res veličastna.

Strelci na cesti. Včeraj okoli poldneva, ko se je vračal Stefan Kos s Tržaške ceste proti domu, se je za njim pojavil Peter Trnjenič ter iz neposredne bližine oddal na Kosa dva revolverska strela, od katerih ga je eden zadel v tilnik, drugi pa v desno ramo. Napadalec si je nato pognal kroglo v glavo ter obložen v mlaki krvi. Oba ranjena so takoj prepeljala v bolnišnico, kjer je Trnjenič ponoči umrl, Kosa pa bodo ohranili pri življenju, če ne bodo nastopile kakšne komplikacije.

Talci koles na delu. V tekni včerajšnjega dne je policija prejela zopet tri prijave tatvin koles. Najbrž je zopet na delu večja družba, ki se je posvetila tatvinam koles, ki jih prepleškava in jih nato spravlja v promet.

Občni zbor sekcije Jugoslov. nov. združenja v Ljubljani se je danes dopoldne vršil v mestni posvetovalnici. O zboru moramo obširneje poročati v jutrišnji številki »Slovenec«.

Združenje obrtnikov stikarskih in sorodnih strok v Mariboru je imelo te dni pod vodstvom predsednika J. Senekovića v pisarni združenja lepo uspelo letno skupščino. Za tekoče leto se je določila članska skupščina po 60 din za člana. V pomočniški izpraševalni odbor so bili izvoljeni: Senekovič Jakob, Holzinger Josip, Kašan Anton, Horvat Franjo, Zorati in Pahernik Anton. Zborovanje

Zborovanje slovenskih inženirjev

V soboto zvečer je bil občni zbor Združenja jug. inženirjev in arhitektov (sekcija Ljubljana). Predsednik inž. Beve je pozdravil vse navzoče, nakar je prebral pozdravne brzojavke bratskih sekcij. Spomnil se je umrlega člana gosp. inž. Pauerja, ki je živel in umrl v inozemstvu. Orisal je dalje v kratkih potezah delo v preteklem poslovnem letu, omenil nove reprezentativne prostore, katere bo treba še primerno opremiti, končal pa je z željo, da bi se krog nesebičnejšev še povečal, da bo mogoča ugotovitev, da vsak inženir s ponosom pripada sekciji.

Toplo je pozdravil zborovalce zastopnik inženirske zbornice inž. Hribar in želel največjih uspehov. Sledilo je poročilo g. tajnika, ki je poudarjal borbo proti zaporitvi tujcev pri nas in našel nekaj konkretnih primerov zastopanja domačinov. Omenjal je tudi odkritje spomenika iznajditelju ladijskega vijaka Jožefu Ressleru, ki ga je oskrbelo združenje. Končal je z apelom na članstvo: »Mi dajemo mrtvi materiji življenje in ustvarjamo dobrine sveta, zato pazimo, da bodo služile te dobrine dobrobiti in ne propasti sloveštva.«

Sledilo je poročilo blaginjaka in arhivarja, ki je ugotovil, da članstvo ne kaže zadostnega zanimanja za strokovne revije, čemur so bili krivi tudi dosedanja tesni prostori. Zahvalil se je častnemu predsedniku inž. Mačkoviču za darovano zbirko knjig, angleškemu poslovnemu v Zagrebu, češkoslovaškemu ministru za javna dela in drugim za revije, ki jih prejema v zameno za »Tehnični list«.

Nato je g. inž. Tavčar v imenu nadzornega odbora predlagal razrešnico dosedanjemu odboru. g. blaginjaku pa naj se izreče še posebna zahvala. Sprejet je bil predlog, da se odposlijejo pozdravi glavnemu odboru in sekcijam, nakar je g. tajnik poročal, da se bodo pričele priprave za postavitve spomenika fiziku Jožefu Stefanu in Vegi. Treba pa bo misliti tudi na spomenike Tesli, Pupinu itd. Posebno močno je podčrtal neodložljivo zahtevo inženirjev, da se zgradi inženirski dom.

Predsednik je prečital spremembe društvenih pravil, in sicer se preimenuje združenje v Udrženje inženirjev (odpade in arhitektov), sekcije pa se preimenujejo v društva s sedeži v glavnih mestih posameznih banovin. Imenujejo se društva inženirjev. V ostalem so bile spremembe nujne za prilagoditev sodobnim prilikam.

Po služajnostih so bile volitve polovice odbora, kateri je po dveletnem delu potekel mandat. Izvoljeni so bili: za predsednika soglasno zopet inž. Beve, za podpredsednike inž. Vi. Gregorič, I. Pečani in H. Hus. Poleg teh pa še 12 odbornikov. Nadzorni odbor je ostal isti, prav tako razsodišče, z izvolitvijo odborov posameznih osmih sekcij, delegatov itd. pa je bil ob četrti na dvanajst občni zbor zaključen. Sledila je seja novega odbora.

Zeleni parlament je zboroval

Redna skupščina Zveze lovskih društev

Ljubljana, 3. aprila.

Danes dopoldne ob 10. so se v dvorani Delavske zbornice zbrali k 3. redni skupščini Zveze lovskih društev dravske banovine delegati lovskih društev iz vse Slovenije. Od 60 prijavljenih delegatov jih je bilo navzočih 51. Zborovanje je vodil predsednik Zveze dr. Viljem Krejčič, ki je v začetku pozdravil zastopnika bana dravske banovine načelnika oddelka za gozdove gosp. inž. Urbasa, častnega predsednika Slovenskega lovskega društva dr. Ivana Lovrenčiča in zastopnika Jugoslovanske kinološke zveze g. Drenika. S toplim odobravanjem so bile nato sprejete udanostne in pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici Mariji, Nj. kralji. Vis. knezu-naměstniku Pavlu, predsedniku vlade dr. Milanu Stojadinoviću, ministru za gozdove in rudnike gosp. Kujundžiču in Osrednji zvezi lovskih društev v Beogradu.

Nato je predsednik dr. Krejčič podal obsežno in skrbno sestavljeno poročilo o delovanju Zveze v preteklem poslovnem letu in o lovskih razmerah v dravski banovini — Iz poročila posnemamo: V Zvezi je včlanjenih 14 lovskih društev s 5500 člani, od katerih je 112 ustanovnih, 3998 rednih članov in 1390 lovskih čuvajev. V preteklem poslovnem letu je bilo sprejeto v Zvezo novo ustanovljeno lovsko društvo v Kamniku. Nadalje je predsednik podal podrobne podatke o notranjem ustroju Zveze in o delovanju njene uprave, ki je v preteklem letu temeljito opravila svojo nalogo, saj je rešila 1024 najrazličnejših zadev, od katerih so bile po večini takšne, ki so zadevale ureditev obsega in meja lovišč ter določitve odstrela. Skladno s predpisi novega lovskega zakona so se v preteklem letu tudi oblastva v vseh važnih zadevah obračala na Zvezo, da pove svoje mnenje in stavi svoje predloge. To svojo nalogo je Zveza opravila po svojih najboljših močeh in je bilo zato njeno sodelovanje z bansko upravo in okrajnimi načelniki zelo živahno.

Spremembe lovskega zakona

Predsednik je nato izčrpano poročal o noveli k našemu lovskemu zakonu, ki je bila sprejeta v Narodni skupščini kot amandman k finančnemu zakonu za leto 1937-38. Zaenkrat pa še ni avtentičnega teksta novele, zato Zveza še ni utegnla točno in jasno opredeliti svojega stališča do nje. Po tej noveli bodo fizične osebe, ki so ob času, ko je stopil novi lovski zakon v veljavo, imele svoje lastno lovišče v izmeri 115 do 200 hektarjev, dobile svoja lovišča nazaj, ko poteče zakupna doba onih občinskih lovišč, ki so jim bila ta lovišča priključena. Do vrnitve pa morajo občine od prejetih zakupnine plačevati prizadetim posestnikom sorazmeren del zakupnine. Glede odstrela določa novela, da bodo njegovo število določala upravna oblastva v sporazumu z lovskimi društvi. Preko-račenje tega odstrela bodo oblastva kaznovala in bo lastnik po trikratnem kaznovanju izgubil pravico do lastnega lovišča. Dalje bodo smeli zanesljivi lovski čuvaji odsejati tudi v odnošnosti svojih gospodarjev streljati divjad, če bodo dobili v to svrhu posebno dovoljenje upravnega oblastva, ki pa more to dovoljenje izreči le v sporazumu z lovskimi društvi. Krivolovstvo pa se bo odsej kaznovalo kot tatvina po določbah § 314 kazenskega zakona.

Nadalje je predsednik poročal o prizadevanju zvezne uprave, da se prepreči razkosanje lovišč, da se pobija lovski tatvina in zaščiti divjad. Zveza je sodelovala s svojim razstavnim odsekom tudi na banovinski, državni in mednarodni lovski razstavi, na katerih je bilo slovensko lovstvo prav častno zastopano. Veliko uslug slovenskemu pravstvu in pa zlasti slovenskemu loziku je Zveza storila z izdajo slovenskega lovsko-ribskega varja, ki ga je spisal dr. Lokar Janko in ki odlično ureja slovensko lovsko in ribiško izrazoslovje. Slovar stane le 20 din. Zveza je posvetila mnogo pozornosti svojemu glasilu »Lovec«, ki izhaja že

25. leto. Ureja ga g. Mazlu iz Ptuj. — Nekatera lovstva društva so priredila tečaje za lovske čuvaje, ki morajo po novem lovskem zakonu delati izpite pred posebno komisijo okrajnih načelnikov. Važno za lovec je obvezno in skupno zavarovanje proti nezgodi in odškodninski odgovornosti, kateremu je uprava posvečala mnogo pažnje. Zaradi spremembe pravil Osrednje zveze lovskih društev v Beogradu je vstopil v predsedstvo Osrednje zveze kot podpredsednik dr. Viljem Krejčič. Prihodnji občni zbor Osrednje zveze bo v Mariboru. Zvezin pomožni sklad »Zeleni križ«, ki ga požrtvovalno vodi nadsvetnik g. Mladič, je tudi v preteklem letu izplačal več podpor onemoglim lovskim čuvajem in njihovim sirotam. Zelo zanimivi so tudi podatki iz lovne statistike, iz katerih je razvidno, kako važna panoga slovenskega narodnega gospodarstva je lov. Dohodki države, banovine in občine iz davičin in zakupnin, ki jih plačujejo naši lovci, so prav izdatni. Tako so n. pr. v letu 1935 znašale samo zakupnine občinskih lovišč 1.818.395 din, v letu 1936 pa 1.387.975 din. Na državnih takсах so leta 1936 slovenski lovci plačali 110.395 din, na banovinskih takсах pa 293.242 din. V banovinskih lovskih sklad, ki služi za podpiranje lovstva in pobijanje škodljivcev, so lovci v preteklem letu vplačali 50.756 din. — Lovsko-nadzorna oseba je bilo v letu 1937 v dravski banovini zaposlenega 2046. — Na koncu svojega poročila se je predsednik toplo zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je Zveza v preteklem poslovnem letu mogla zadostiti svoji nalogi.

Blaginjsko poročilo, ki kaže izredno varnost Zvezne uprave, je podal blaginjak prof. dr. Novak Franc, poročilo preglednikov računov pa je podal g. Vilko Turk. Pri volitvah je bil izvoljen vedno-oma stari odbor s predsednikom dr. Krejčičem na čelu. Slednjič so bile sprejete še nekatere resolucije, ki zadevajo notranje poslovanje Zveze, zvezino glasilu »Lovec« in pospeševanje lovstva v Sloveniji.

Križi in težave pletilcev

Ljubljana, 3. aprila.

Med slovenskimi obrtniškimimi stanovi, ki so kljub splošnemu izboljšanju gospodarskega položaja še vedno v hudi krizi, so tudi pletilci, ki so danes dopoldne zborovali v sejni dvorani Zbornice za TOI. Zborovanje je vodil predsednik g. Franzl, ki je pozdravil vse navzočne in nato podal poročilo o delovanju združenja pletilcev v pretekli poslovni dobi. Iz poročila se da posneti: Pletilska obrt je še vedno v hudi krizi. Zaposlitve v pletilski stroki je bila v preteklem letu slabša kakor v prejšnjem. Uprava združenja je ugotovila, da mali pletilci, katerih odstotek znaša med vsemi 75, v preteklem letu niso izrabili niti polovico svoje kapacitete. Cene pletilske izdelkov kljub zvišanju cen surovin še vedno padajo. Zaradi brezposelnosti v dravski banovini, ki se v nasprotju z drugimi banovinami ne premakne z mrtve točke, silno pojema kupna moč najsihršij slojev in konzum pada od leta do leta. Vzroki za to so znani. — Bolj kakor kakšen drug obrtniški stan imajo pletilci mnogo opraviti s šušmarstvom, ki se čedalje bolj razvija; veliko škodo povzročajo pletilecem zlasti še vedno trgovci, ki dajejo volno in bombaž v predelavo šušmarjem, katerim legalni obrtniki v ceni ne morejo konkurirati. — Pletilska obrt je bila 1. aprila 1937 priznana za rokodelsko obrt. Zaradi tega je uprava združenja pripravila vse potrebno za pomočnike in mojstrske izpite. Od raznih inozemskih tvevč je dobilo združenje brezplačno več modernih pletilskih strojev, od domačih tvevč, članic združenja, pa nebroj vzorcev in materiala, tako da je za izpite najboljše preskrbljeno. Doslej je pri združenju opravilo izpit 20 kandidatov.

Iz tajniškega poročila, ki ga je mesto bolnega tajnika g. Soosa podal blaginjak g. Mahkota, posnemamo, da je ob zaključku leta 1937 združenje štelo 214 članov in članic. Odjav je bilo 11, prijav pa 18. Tajništvo je proti šušmarjem podvelo odločne ukrepe in pridobilo

v vseh okrajih Slovenije svoje zastopnike, s pomočjo katerih bo mogoče uspešno nadaljevati boj zoper te škodljivce postenih obrtnikov.

Po blaginjskem poročilu g. Mahkote je bila sprejeta razrešnica odboru, nakar so se obravnavale še razne pereče zadeve pletilskega stanu.

Slabi upi združene opozicije

Beograd, 3. aprila. m. Po že ustaljenem običaju so se zadnje dni skoro vsak dan sestajali spet voditelji takozvane srbske združene opozicije in razpravljali predvsem o potrebi enotnejšega nastopa bivših srbskih političnih strank, ki so v opoziciji, z ozirom na vedno večje nezadovoljstvo uglednejših članov v teh političnih skupinah, ki so začeli, kakor bivši demokrati Ivan Rybar, že kar odkrito naslopati proti voditeljem takozvane združene opozicije. Glavni predmet sedanjih razgovorov srbske opozicije pa so državnozborske volitve. Srbska združena opozicija se jih samostojno ne upa udeležiti in se sedaj spet trudi, da bi preprosil dr. Mačka, da bi jo spet vzel v svoje okrilje. Da srbska opozicija ne more računati na simpatije srbskih volivcev, najbolj dokazuje zadnji njen shod v Gornjem Milanovcu, ki so ga pripravile vse srbske opozicijske skupine. Udeležba na tem shodu je bila z ozirom na velike priprave in na delstvo, da so na njem govorili sami šefi, tako neznatna, da pomeni ta shod po mnenju tukajšnje objektivne javnosti velik poraz za srbsko opozicijo. Zaradi tega srbski opozicijski tudi tako forsirajo sestanek takozvanega delovnega odbora, da bi se že sedaj dogovorili glede prihodnjih državnozborskih volitev, čeprav še ni znano, kdaj bodo prav za prav te volitve in po kakšnem zakonu. Zastopniki srbske združene opozicije hočejo ob tej priliki preprostiti zastopnika dr. Mačka, da bi jih dr. Maček v vsakem slučaju vzel na svojo listo, ker sami svojih kandidatov ne morejo postaviti. Sestanek tega delovnega odbora bo prihodnji teden, morebiti še jutri, če bodo prišli v Beograd vsi člani. Zastopnika dr. Mačka v tem odboru sta ing. Košutić in dr. Šutej. Čeprav je ing. Košutić član tega odbora, pa on po vrnitvi iz tujine še nikdar ni bil v Beogradu in se je sestankov udeleževal samo dr. Šutej, kateremu so razmere v srbski opoziciji tudi zelo dobro znane. Od samostojnih demokratov sta v tem odboru Vilder iz Zagreba in senator dr. Milan Kostić iz Zemuna.

Napredovanja v vojski

Beograd, 3. apr. m. Na predlog vojnega ministra so kr. namestniki podpisali ukaz o napredovanju večjega števila častnikov. Med drugimi so napredovali: v čin kapetana II. razr. poročnik Janko Tajnšek, Ivan Mlač, Radivoj Giegler, Janez Stariha, Djuro Senčar, Vladislav Abram, topniški poročnik Stanislav Podboj in Alojzij Povše, inženirski poročnik Makso Pahor, letalska poročnika Rudolf Kobal in Anton Tavčar. Za poročnike so napredovali v intendanci Franjo Gričar, Mijo Benkovič, za poročnika fregate Vekoslav Majer, za nižjega vojaškega tehničnega uradnika I. razr. v mornarici Mihael Pust, za nižjega vojaškega uradnika III. razr. ekonomske stroje Martin Hrčnjak, za nižjega sanitetnega poročnika IV. razr. Ivan Breje. Z drugim ukazom so napredovali: za kapetane I. razr. v pehoti Ivan Srakar, Vilko Wagner in Milko Čušnelj, v topništvu Franci Zidar, Rudolf Weiss in Maksimilijan Japelj, v konjenici Boris Plavšak, v letalstvu Božidar Rovšek in Ivan Stanič, nadalje geodetski Kazimir Beltram in apotekarski Emil Sturm. Vpokojen je med drugimi pehotni podpolkovnik Josip Jaklič in preveden v rezervno. Pri tej priliki je bil Jaklič odlikovan z redom Belega orla IV. razr.

Skopljanski delavci organizirani

Skopje, 3. aprila. AA. Danes je skopjsko delavstvo pristopilo v jugoslovansko delavsko zvezo (Jugorasa) ter ob tej priliki priredilo veličastno manifestacijo Nj. Vel. kralju Jugoslavije, predsedniku vlade dr. Milanu Stojadinoviću in Jugorasi, mlademu in delavnemu delavskemu gibanju. Pri teh manifestacijah je sodelovalo okrog 500 organiziranih delavcev. Temu velikemu delavskemu zborovanju so prisostvovali minister za socialno politiko in ljudsko zdravje Dragiša Cvetković, predstavnik glavnega odbora Jugorasa, več narodnih poslancev in veliko število drugih uglednih osebnosti. Teh velikih skopjskih manifestacij so se udeležili tudi zastopniki iz vseh ostalih okrajev var-darske banovine ter veliko število članov mladinske JRZ, ki so vzklikali Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, ministru Cvetkoviću, Jugorasi in Jugoslaviji. Ob 11 so številne množice priredile velik sprejem ministru Cvetkoviću in njegovemu spremstvu. Minister Cvetković je imel ob tej priliki tudi krajši govor, v katerem je med drugim dejal, da je kraljevska vlada začela z reševanjem številnih socialnih in delavskih vprašanj, uvidevajoč težko stanje delavstva. Vlada dr. Stojadinovića je prinesla celo vrsto uredb za ureditev odnošajev med delavci in delodajalci. Le tedaj, je dejal minister Cvetković, ko bodo urejeni ti odnosi med delavci in delodajalci, se bo moglo poživiti tudi naše narodno gospodarstvo. Čeprav še danes ne veljajo povsod predpisi uredbe o minimalnih mezdah, je vendar ta uredba že v kratkem času zabeležila velike in blagodejne uspehe. Minister Cvetković je nato pokritiziral nekatere delavske voditelje, ki so se premalo brigali za delavska vprašanja in so preveč gledali le na svojo lastno eksistenco. Dejal je med drugim tudi tole: Naje gibanje se mora organizirati brez vpliva marksističnih doktrin in brez kakšnih drugih podobnih receptov. Le na ta način bo pravilno rešeno naše delavsko vprašanje.

Dobre notranje razmere v državi zavise od zadovoljnosti ljudstva. Vlada dr. Stojadinovića pa je s svojimi reformami že zdaj pokazala, da se briga za interese ljudstva; če smo zadovoljni, varni in gospodarsko močni, potem se nam ni treba nikogar bati.

Na koncu svojega govora je minister Cvetković kot prijatelj delavstva priporočil delavcem, naj bodo složni in naj skupno delajo za dobrobit države in ljudstva. Po končanem zborovanju so zbrane množice ponovno vzklikale kraljevski vladi in ministru Cvetkoviću.

Drobne vesti

Wellersdorf, 3. apr. AA. DNB: Zloglasno koncentracijsko taborišče v Wellersdorfu, kjer je preživljalo na tisoče nacionalistov svoje najtemnejše dni, je nocoj pogorelo do tal.

Rim, 3. apr. AA. Stefani: Na povabilo albanskega kralja Zoga bo italijanski zunanji minister grof Ciano konec aprila odpotoval v Tirano, kjer se bo udeležil poročnih svečanosti albanskega kralja Zoga kot priča.

Genova, 3. apr. AA. Stefani: Na pobudo provincijskega turističnega instituta bo v Genovi odprta junija meseca velika turistična razstava. Razstava bo v kraljevem dvorcu v Genovi.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

Nedeljski sport

Jugoslavija: Poljska 1:0 (0:0)

Poljaki so se kvalificirali za fin. tekme za svetovno prvenstvo

Belgrad, 3. aprila.

Zanimanje za to tekmo je bilo ogromno. To so izkoristili tudi razni špekulanti, ki so prodajali vstopnice po višjih cenah. Dajali so zanje po 80, 100 din in tudi več. K tekmi se je zbralo okoli 25.000 gledalcev. Priroten je bil poljski poslanik g. Dembički in naš minister za telesno vzgojo Milčetič. Naši igralci so nastopili v postavi: Glaser, Hügl, Dubac, Lechner, Jazbinšek, Knežević, Šipoš, Marjanovič, Lešnik, Božović, Kokotović. V prvem delu igre so naši igrali proti soncu. Zoga je šla od nog do nog. Poljaki so vračali napad, toda Dubac je energično čistil. Poljaki so igrali mirneje, naši pa so bili nevrozni. V 30. minuti je napravil Lešnik največjo napako: Marjanovič mu je krasno dodal, namesto da bi Lešnik streljal, je podal na krilo Šipoša, ki ni bil pripravljen, da sprotne žogo. Prvi polčas se je končal v ostrih napadih naših neodločno.

V drugem polčasu igra Poljska proti soncu. Naši napadajo energično. Poljaki so začeli z zavlačevanjem igre. V 18. minuti sledita dva zaporedna kola proti Poljakom. V 20. minuti je iznenada levi branilec Poljakov 30 metrov pred golom napravil roko. Strel se prosto strelja. Marjanovič, ne da bi čakal, da bi se postavili Poljaki v zid, nenadno ostro strelja, in mreža se je za-

tresla. Naši stalno napadajo in oblegajo Poljake. V 21. minuti je Šipoš ostro streljal, toda prečka je ubranila sigurni gol. Med stalnimi napadi naših in obupno obrambo Poljakov se je končala današnja borba, na kateri se je Poljakom posrečilo, da so prišli v vrsto za finalno borbo v Parizu. V borbi so sicer zmagali naši, vendar je moralna zmaga ostala pri Poljaki, ker se jim je posrečilo z defenzivno taktiko preprečiti, da jim vrnemo varšavsko četvorico. Sodil je zelo dobro italijanski sodnik g. Barlaesina. Organizacija tekme je bila dobra. Ugovarjalo se je le temu, da je vodstvo igre slabo skrbelo za telefonske zveze na igrišču, ker je bil na razpolago le en telefon.

Nogometna zveza je priredila zvečer svečan banket na čast poljskim igralcem v hotelu »Srpski kralj«, na katerega so bili povabljeni poleg poljskih igralcev ugledni funkcionarji našega in poljskega sporta.

Tudi finančni efekt današnje tekme je zadovoljiv. Računa se, da je prejela blagajna okrog 900.000 din. Od tega zneska dobi država na pristojbinah okrog 150.000 din. Belgrajski športni klub 90.000 din, na razne stroške odpadne 57.000 din, tako da bi ostalo čistega dobička 300.000 din, od katerih dobijo Poljaki okrog 200.000 din, naši pa okrog 120.000 din.

SK Viktorija (Zagreb): SK Reka 5:1 (3:1)

Rečani so pozvali v goste za prvo pot kar precej znamenitega nasprotnika, tretjeplasirani klub Zagrebške nogometne podzveze, SK Viktorijo. Čudimo se, zakaj se merodajni reški faktorji niso potrudili, da bi bili na igrišču instalirani za majhen denar radio z megafonom, ki bi nam, vernim gledalcem, oznanjal, kako kaj teko stvari v Belgradu, kjer sta se bili spoprijeli v povratni in — odločilni tekmi državni reprezentanci Poljske in Jugoslavije. Ni ne pretiravamo, če rečemo, da bi bili Rečani na igrišču — pardon, ob igrišču — mesto tistih ljudi lahko gledali dobrih tisoč radovednežev, če ne še več. Včasih je treba tudi riskirati — seveda po treznem in vsestranskem kalkuliranju. Koliko »prib« (to je menda slovenski zoološki izraz za »kibica«) bi se odreklo utrudljivemu iskanju po zatočeniščih, ki so opremljena z aparati imenitnega izuma »radio«, če bi bili vedeli ali brali v časopisju, da bodo na Reki prav lepo poslušali potek te, bolj važne kot čiste tekme. Tako pa je blagajnik morda registriral obisk dobrih dvestopetdesetih ljudi.

Na Reki doslej nismo imeli sreče. Kadarkoli smo se jadrno podali na ta prelepi viški travnik, nas je zasledovala muhasta usoda. Prav gotovo smo pozabili doma na ključki dežnik, ki je to zimo in zgodnjo pomlad imel dovolj prilike, da je postal prašen. Debeli vodni curki so nas seveda potem neusmiljeno močili, preganjal nas je bridek veter in solnce se nam je samo za kljubovanje le za kratek hip vselej posmehovalo izza oblakov. Danes pa smo se zanesli na dobro preizkušeno dejstvo, da se letos strašno težko posveti vremenar mokremu režimu. In za čudo — to dejstvo je bilo potrjeno tudi na Viču, kjer smo doslej prestajali od sile nerodne ure. Veter je buhnil v grozeče oblake in napravil prostora pomladanskemu soncu, čeprav je ostal kljub temu dominanten gospodar vremenskega položaja.

Kaj naj povemo o tekmi? Predvsem to, da je rezultat odločno previsok! Gostje bi zaslužili zmago — pa kvečjemu z enim golom razlike. Kakor večina zagrebških klubov so tudi »Viktorijanci« nagnjeni h kombiniranju v smislu kratkih pasov; to tipičnost sta jim kvarili sicer v močni meri obe defenzivni formaciji, halflinija in ožja obramba, ki sta za napadom (o čudo čudovito glej!) daleč zaostajali. Ti dve črti sta se žog iznebljali bolj na »urajmanje« (kranjski izraz, ki bo kmalu izhiral). In kadar gre igra na »urajmanje«, so žoge po navadi dolge: čim dalje preč od gola, tem boljše! Viktorijin napad je igral v prvem polčasu (in bi bil brez dvoma igral tako tudi v drugem) dovolj nervozno in malo premišljeno, če ne bi bila Reka tako neambiciozna kot je bila danes. »Viktorijci« imajo prav dobrega centerfora (sodnega eksekutorja vseh petih golov za zagrebške barve), živčnega, od sile okretnega in — srečnega, ter starega »purgerja« Webera, ki je od napak ohranil še vse stare, pridobil pa ni ničesar, kljub temu pa se v moštvo srednjega kalibra še vedno lahko prerinje do vidnega položaja. Tudi drugi »purgere« Bondora, ki je bil svoj čas znan po vihravostih, ni slab.

Pri Reki bi omenili na prvem mestu dejstvo, da je dveh golov kriv Markič, dveh pa obramba (odnosno branilci), ki sta bila brez stika vsa tekmo. Kokolj je bil sicer precej šibak, vendar odločno boljši od svoje zamene. Halifa sta bila sicer še precej solidna (boljši je bil Primožič, dasi tudi Poljšak ni razočaral). Napad si je ustvarjal krasne šanse, gospodje pa so stremeli predvsem za tem, da se iznebe svoje dolžnosti; drug na drugega so pri tem prizadevanju z rigorozno vestnostjo čakali. H koncu pripominjamo, da je Reka ubrala pravo pot za vezbanje moštva; naj bi ji sledili še drugi klubi.

Prizanesljivi, pa objektivni sodnik je bil gosp. Doberlet. Občinstva približno 300.

SK Mladika: SK Moste 5:1 (prvenstvena za II. razred).

Mladika je bila gospodar na terenu. Klub se bo počasi pomaknil še precej navzgor.

SK Ljubljana: ZSK Hermes 6:0.

Močni juniorji Ljubljane so po precejšnji zašlugi hermezanskega golmana dokaj občutno porazili najmlajše šišenske moči, ki so bile v polju precej dobre.

SK Slavija: SK Korotan 1:0.

Poiztovalni igralci Slavije so srečno porazili nespretnice igralce SK Korotana.

Bivša Avstrija: reprezentanca Nemčije 1:0.

Labodja pesem avstrijskega nogometa: kljub dejstvu, da so nekateri najboljši, »Nichtarišche«, manjkali. Duh, dovplj, naklonost in lahkota sta prevladala avstrijsko igro. Nemci pa so igrali z neizpurno voljo: kultura proti civilizaciji, gracična krhkost, združena z okretnostjo, ki odloča uspeh, je še — poslednjič! — triumfirala nad fizično, slepo in dekoliko »tepasto« silo. Tekma je bila v vsakem oziru zadovoljiva. Obisk je bil to pol skoraj rekorden.

Maribor: Čakovceki 0:3 (0:1)

Maribor, 3. aprila.

Današnja finalna tekma za prvenstvo LNP med gornjima protivnikoma je številne pristaje domačega moštva močno razočarala. Moštvo Maribora je ostalo dolžno skoro vse, niti ena formacija ni pokazala zadovoljive forme. Tudi tradicionalna odlika klubov: poiztovalnost, je bila danes odlika le redkih igralcev, nekateri pa so »plavalici« po vseh predpisih. Razen tega si je en igralec dovolil nešportni izpad, ki ga mora pristojna športna instanca likvidirati z najeksemplaričnejšo kaznijo. Dejanski napad na sodnika določa le eno kazen, odstranitev krivca za vse čase s športnega igrišča. Čakovčani so imeli sprito izredno slabe igre Maribora precej lahko stališče, izkoristili so dane prilike in so svojo zmago tudi zaslužili. Sodil je g. Camernik iz Ljubljane. Gledalcev je bilo okoli 600.

V predtekmi sta otvorili prvenstveno sezono rezervi ISSK Maribora — SK Rapida 3:1 (0:1). Sodnik je bil g. Bergant.

Praga: Belgrad 2:1 (0:0)

Praga, 3. apr. m. Reprezentanca mesta Prage — reprezentanca mesta Belgrada 2:1 (0:0).

Cross country v Celju

Danes je priredil SK Celje na Glaziji ob 11 dopoldne propagandni cross-country. Za tekmovalce je vladalo precejšnje zanimanje. Borbam je prisostvovalo precej občinstva. Tekmovanje se je udeležilo 27 tekmovalcev in sicer od SK Celje 5, SK Jugoslavije 8, od SK Primorja 1, od Železničarja (Maribor) 3, od Maratona iz Maribora 3, od Planine iz Ljubljane pa 5. Tekmovalci so v štirih skupinah na dveh progah. Na krajših progah so tekmovali tudi seniorji, kraško- in srednje-progaši.

I. Juniorji B na progi 2000 m, 16 tekmovalcev: 1. Potočnik Č. (Planina, Lj.) 6:55.4. 2. Zdenko (Jugoslavija, Celje) 7:16.8. 3. Bratovž (Planina, Lj.) 7:24.6.

II. Juniorji C na progi 2000 m, 10 tekmovalcev: 1. Rottner Otmar (Železničar, Maribor) 6:58. 2. Končan Ivan (Jugoslavija, Celje) 7:01. 3. Mrovlje Franc (Planina, Lj.) 7:24. 4. Pukej Srečko (Maraton, Maribor) 7:24.2. 5. Jerman Franc (Planina, Lj.) 7:25.

III. Seniorji na progi 2000 m, 16 tekmovalcev: 1. Goršek Emil (ASK Primorje, Ljublj.) 6:57.4. 2. Šoster Gusti (Jugoslavija, Celje) 7:03.8. 3. Koželj M. (SK Celje) 7:21.8. 4. Marko (Jugoslavija, Celje) 7:45.

IV. Seniorji na progi 5000 m: 1. Strojinski Hinko (Maraton, Maribor) 17:20.2. 2. Zupan Hinko (Železničar, Maribor) 11:34.6. 3. Štajner Stanko (SK Celje) 18:13.8. 4. Stručelj Franc (Maraton, Maribor) 18:52.

Tekmovanje je lepo uspelo. Vodstvo je bilo v rokah zveznega sodnika g. Draža Karbe iz Šostanja.

SK OLIMP: SK JUGOSLAVIJA 4:3.

Predtekma juniorjev Atletiki: SK Jugoslavija 3:2. Prvenstvena tekma SK Celje: SK Železničar, Maribor 1:0. Sodil je g. Kusar zadovoljivo. Tekmi je prisostvovalo nad 500 ljudi.

Občni zbor kolesarjev v Zagrebu

Slovenski in belgrajski delegati so demonstrativno zapustili občni zbor.

Zagreb, 3. aprila.

Danes je bil tukaj občni zbor Jugoslovanske kolesarske zveze. Zaradi velikega strahu pred prenosom sedeža zveze v Ljubljano ali Belgrad so hrvatski klubi v zelo agilni akciji napravili veliko zanimanje za ta občni zbor, tako da je prisostvovalo okoli 64 klubov. Od slovenskih klubov so bili prisotni člani vseh klubov in ker občni zbor ni ustrejel njihovi skromni želji, so demonstrativno zapustili občni zbor. Pridužili so se jim tudi delegati belgrajskih klubov.

Belgrajske vesti

Belgrad, 3. aprila. m. Konec maja in v začetku junija bo v Berlinu mednarodna obrtna razstava, katere se bo udeležilo tudi jugoslovansko obrtništvo. Belgrajska obrtna zbornica pripravlja velik izlet jugoslovanskih obrtnikov na to razstavo.

Belgrad, 3. aprila. m. Začele so se razkrajati tudi belgrajske krajevne organizacije JNS in prestopati v druge stranke. Tako je na predsednišnem shodu petega pododpora JNS v Belgradu ta krajevni odbor korporativno prestopil v JRŽ.

Belgrad, 3. apr. m. Popoldne okoli 3 se je zgodila večja železniška nesreča v Zemunu. Prišlo je do trka vlaka s cestno železnico. Pri tem se je smrtno ponesrečil en inženir, ena oseba je bila hudo ranjena, deset pa je lažje ranjenih.

Belgrad, 3. aprila. m. Na letališču v Zemunu sta bili danes kršeni dve novi jadralski letali akademskega Aerokluba. Krstu so prisostvovali zastopnik kralja, vojni minister Marič in poveljstva vojaškega kakor tudi civilnega letalstva. Navzoč je bil tudi pravosodni minister Simonović. Prvo jadransko letalo je dobilo ime »Oluj«, drugo pa »Student«. Jadralski letali sta izdelani za visoko letanje in za akrobacije. Akademski Aeroklub je s tema dvema aparatoma vred izdelal že 18 jadralskih letal.

Hitler v Gradcu

Gradec, 3. aprila. Danes ob 3 popoldne je prišel v Gradec z vlakom nemški kancler in vodja Adolf Hitler. Na kolodvoru so ga pričakovali številni zastopniki oblasti in narodno-socialistične stranke. Kolodvor je bil slavnostno okrašen in ves v zastavah in kljukastih krizih. Na kolodvoru je bila postrojena častna četa avstrijske hitlerjevske legije, pred kolodvorom pa se je trlo na desetisoče ljudi, ki so neprestano vzklicali Hitlerju in Veliki Nemčiji. Ljudje so bili iz skoraj vseh krajev Avstrije, prepeljalo jih je v Gradec 50 posebnih vlakov.

Potem ko je Hitler obšel častno četo avstrijske legije, se je z avtomobilom odpravil v graško tovarno vagonov, ki že od leta 1933 ne obratuje več. Tu ga je naprej pozdravil štajerski deželni glavar, za njim pa je govoril še volilni komisar za Vzhodno marko Burekel, ki je poudarjal, da je združitev Avstrije z Nemčijo bila stvar srca in stremiljenj vsega nemškega naroda.

Za njim je govoril Adolf Hitler skoraj eno uro. V svojih izjavah se je vodja pomudil najprej pri opi-

sovanju narodno-socialističnega pokreta, ki si je za- stavil za cilj obnovo Nemčije in nemškega naroda. Poudaril je, da je bila ustvaritev Velike Nemčije stoletna želja vseh Nemcev, ki je niso mogli uresničiti niti knezi, niti dinastije, niti tako zvali demokratični režimi, pač pa je moral uresničiti samo naravni instinkt nemškega naroda. Vodja je nato opisoval svojo borbo za združitev Avstrije z Nemčijo in je poročal tudi o svojih razgovorih z zadnjim avstrijskim kanclerjem Schuschniggom v Berchtesgaden. Poudaril je, da ga je najbolj presenetila napoved Schuschniggovega plebiscita, ki naj bi falzificiral pravo in resnično voljo nemškega avstrijskega ljudstva. Kako trdna je bila stavba Schuschniggovega režima, dokazuje dejstvo, da se je v treh dneh izpolnil dolgoletni sen vsega nemškega naroda o ustvaritvi Velike Nemčije. V svojem govoru se je Hitler zahvalil sosedam velike nemške države: Italiji, Jugoslaviji in Madžarski za njihovo lojalno in prijateljsko zadržanje. »Srečni smo,« je dejal Hitler, »da nam ni bilo treba teh meja vojaško zavarovati.«

Akademija naših fantov v Celju

Celje, 3. aprila.

Fantovski odsek v Celju je danes s sodelovanjem dekleškega krožka prvič javno nastopil in priredil prvo telovadno akademijo. Prvi nastop celjskih fantov in deklet v javnosti je navdušil prijatelje celjske mladine, ki je napolnila dvorano Ljudske posojilnice in navdušeno vzklizala in ploskala posameznim izvajanjem. Kako je naša slovenska organizacija pri sreju ravno slovenski mladini, nam je pričala današnja akademija, saj je med občinstvom prevladovala mladina, ki je navdušeno sledila pestremu sporedu akademije. Med odličniki, ki so počastili akademijo s svojim obiskom, je bil opat g. Jurak, župan g. Mihelič, okr. načelnik dr. Ivo Zobec, kapucinski gvardijan p. Mavrič Terež, predsednik Fantovske podzveze prof. Mirko Bitenc, prijatelj mladine dr. Rudolf Hanžič, predsednik mestne policije g. Törner in drugi. Akademija se je pričela z državno himno, ki jo je zaigral salonski orkester pod vodstvom dirigenta g. Lenardorna. Spored je bil izredno pester ter so se proste vaje naraščajne, gojenk in mladenk pokazale neumorno delo in poiztovalnost fantovskega odseka in dekleškega krožka, ki so bili za učinkujoče izvajanja »Po jezeru« nagrajeni z viharnim aplavzom, ki ni hotel polihititi, dokler se ni drugič dvignila zavesa in so težko ponovili. Z vedrih obrazov naših fantov pa je vel izraz zadovoljstva, saj je vse to, kar so pokazali, plod trudapolnega in nesebičnega dela. Po dvoran

je zavel val navdušenja, ko so članice brezhibno izvajale proste vaje. Fantovski odsek v Celju je lahko ponosen na svojo člansko vrsto, ki je danes pokazala javnosti, kako vzgaja slovenska organizacija slovenske fante ne samo na prosvetnem, temveč tudi na telesno vzgojnem polju. Ob nastopu članice v slovenskih narodnih nosah z izvajanjem »Slovenka seme« pa je občinstvo ploskalo v navdušenju celo med izvajanjem, da so članice morale ponavljati nastop. Živahen in ljubeč je bil nastop naših najmlajših »konjčkov«, ki so korajžno izvedli zadnjo težko. Da pa ni fantovski odsek samo telovadna ali športna organizacija, temveč da je predvsem prosvetna, je poudaril v kremenitih besedah predsednik fantovskega odseka g. dr. Zdravko Kalan. Njegove besede so bile izraz dela, ki ga izvršuje naša slovenska organizacija. Katoliška vera, ki sta jo našim prednikom prilažala slovenska brata sv. Ciril in Metod, nam je svetila in nam bo svetila tudi v bodoče. Kristus Kralj naj ne kraljuje samo v naših sredi, temveč tudi vsemu slovenskemu narodu. Naš je slovenski jezik in naša je slovenska kultura. Našega maternega jezika ne bomo zatajili, vez je med nami in našim narodom za mejo Vemo, da brez Jugoslavije Slovencev ni, zato smo državotvorni. Bridke preizkušnje preteklosti so za nami, v dveh letih smo zajeli vsako slovensko vas. Za svoje dele zahtevamo samo svobodo do dela in prost razmah, nikakor pa ne privilegijev.

Jugoslavija na lipskem velesejmu

Tudi letos je bila naša država uradno zastopana v Leipzigu na velesejmu, da pokaže vse, kar bi prišlo v obzir pri eksportu v Nemčijo.

Razstavo je organiziral Trgovinski muzej iz Belgrada in je tudi po našem časopisju opozoril gospodarske kroge nanjo. Od naših tvrdk so razstavili: »Pekolci, Ljubljana, zobotrebece; Ed. Pišlar, Vrhnika, suhe rastline; Sitarska in žimarska zadruga v Stražišču; Štajersko sadje Zoran Škerl iz — Zagreba. Dalje »Prizade iz Belgrada. Savez etočarskih zadruga iz Skopja itd. Ročne izdelke je razstavil Drž. osrednji zavod za žensko domačo obrt iz Ljubljane, imel pa je odločno premalo prostora zlasti že zato, ker je zanimanje za izdelke zelo veliko in bi se dala dela zelo efektno razstaviti v razstavi turizma in razstava dekorativni z ročnimi deli, kar se splošno dela brez škoda za razstavo slik. Letos je bila razstava turizma odlična, čeprav je bilo razstavljenih le 12 velikih koloriranih fotografij naših najlepših krajev. Razume se, da ni manjkala naš Bled in Juljske Alpe. V Ljubljani je prvi pokazal zelo povečane barvane fotografije fotograf Lojze Smuc. Prav bi bilo, da se ta način propagande razširi tudi pri nas. Barvana slika pove pač vse kaj drugega kakor črna. Kolodvori, pisarne in vagona reklama naj bi bila v barvah.

Razstava turizma je vzbujala upravičeno pohvalo, ker so slike res privlačne. »Putnikac« je zastopal g. dr. Sieber, naš rojak iz Berlina, in je imel z informativno službo zelo naporno delo. Menj zanimanja je bilo za nakup izdelkov in sirovin. Obiskovalci, zlasti naši, so hvalili bolgarsko razstavo, ki je bila res odlično organizirana. Ročnemu delu posveča Bolgarija zelo veliko pozornost in ni čuda, če grede potem njihove veznine bolj v denar kakor naše blago.

Vsa teža informativne službe je bila na ramah gospe Mišičeve, ki je zastopala Trgovinski muzej iz Belgrada. Prav bi bilo, če bi se še kdo drugi zanimal za razstave v inozemstvu, zlasti pa uradni trgovski krogi, da bi vsaj videli, kako veliko važnost polagajo druge države na inozemsko propagando in kako se ta pri nas včasih navedno podcenjuje.

Kupčevanje z Nemčijo je danes zelo težko in komplicirano. Treba je velikega potrpljenja in znanja, da se kupčija napravi, ker se Nemci predpisov strogo drže. Zato bi bilo prav, da naši uradni gospodarski krogi skušajo vsaj največje težkote odstraniti in pretrde pogoje omiliti. To, upamo, se bo dalo pri sedanjem prijateljstvu z Nemčijo tudi izvesti. Seveda je pa potrebno pri takšnem delu veliko znanja, vztrajnosti in ljubezni do stvari. Predvsem pa je potrebno poskrbeti za izvoz žipk. Ki jih nemško občinstvo zaradi precizne izdelave zelo ceni in bi jih tudi prav rado kupovalo, če ne bi bilo težko pri uvozu. Ker pa smo prepričani, da nekaj 10.000 din ne more obremenjevati gospodarskega ravnanja Nemčije, pričakujemo, da bo uvoz kmalu dovoljen.

Brezposelni trgovski pomočnik je zadel avto

Maribor, 3. aprila.

Danes popoldne je bila na Trgu svobode tombola Rdečega križa, za katero je vladalo ogromno zanimanje. Tombola se je udeležilo okoli 15.000 do 18.000 ljudi, tako da je celo zmanjkalo tombolskih kart. Glavni dobitke, lep štiridesetstopenjski avtomobil znamke Opel je zadel brezposelni trgovski pomočnik Ivan Gerželj iz Studence. Drugo tombolo motorno kolo je dobil vpokojeni železničar Josip Macarol iz Maribora. Tretjo tombolo krasno moderno kompletno spalnico za dve osebi je dobila zasebnica Vera Aristovnik iz Pobrežja. Tudi ostale tombolske dobitke, katerih je bilo še 14, so zadeli samo revni in siromašnejši sloji, ki so bili potrebni teh dobitkov. Organizacija je bila brezhibna in gre za to zasluga neumornemu vodji učitelju Vilku Rauterju.

Zopet dva gozdna požara

Maribor, 3. aprila.

Danes takoj po kosilu sta izbruhnila dva gozdna požara, eden v neposredni bližini Maribora, v takozvanem Betnavskem gozdu, drugi pa nad Falo. Požar nad Falo še traja in so prispele k gašenju vse okoliške gasilske čete z mariborsko na čelu. Sumijo, da so požar podtaknili potepuhi, ki se klatijo ob tako lepem vremenu po gozdovih.

Drobne vesti

Washington, 3. apr. AA. Havas: Notranje ministrstvo je dalo pooblastilo družbi »Pan American Erway Company«, da sme zgraditi letalsko bazo na otoku Kanton, ki je od nedavna pod jurisdikcijo ameriške vlade, sicer pa pripada otoku Fenix. Kakor je znano, si tudi Velika Britanija lasti pravico do tega otoka in se zdaj vodi med »Ameriko in angleško vlado pogajanje za rešitev tega spora.

Burgas, 3. aprila. AA. (DNB) Nemci, ki žive po raznih krajih Bolgarije, so danes prispeli v Burgas, kjer so na ladji »Tesalija« glasovali. Od 180 Avstrijcev, ki so se tega glasovanja udeležili, jih je 178 glasovalo za združenje Avstrije z Nemčijo.

Milan, 3. aprila. AA. (DNB) V slavnostni dvorani milanske Skale je bil danes prirejen velik sprejem članom monakovske državne opere, ki se zdaj mude v Milanu. Generalni intendant milanske Skale Matalon je generalnemu intendantu monakovske opere Waleku in dirigentu Klemensku izročil zlate kolajne.

Ptiči in moderna tehnika

Naj dodam k temu spisku v »Slovenec« št. 61 tole skušnjo iz ptičjega življenja. V banovinski kmetijski gospodarski soli na Mali Loki se pečajo seveda tudi s kokosjerejo. Prva leta po ustanovitvi šole so se peale kokiši in piščeta prosto po vrtu in travniku pod gradom. Ker je pa prav blizu gozd, in sicer precej za grajskimi gospodarskimi poslopi, je večkrat prihajal k nam kragulj, ki je odnašal piščeta, na katere je pazil z vrhov visokega dreva nad gospodarskimi poslopi. Odkar pa so priredili poseben prostor za kokiši in za ogradišča s par meti visoko žično ograjo, imajo kokiši in piščeta mir pred kraguljem, ki si ne upa več napadati jih v ograjenem prostoru. Očividno je torej, da se kragulj boji žične ograje. — Znano je tudi, kako se branijo na kmetih kragulja, da ne napada in ne odnaša kokiši in piščeta. Na visok kol ali drog nadadajo eteklenico, navadno ubito, in ta kol privežejo potem na kako drevo, tako da je eteklenica še visoko nad krono drevesa vidna. In blesk te eteklenice, posebno ob sončnem svitu, pravi, da odganja kragulja. Morda sporoči kdo kaj iz lastne skušnje, če to mnenje drži.

K svojemu spisku v »Slovenec« št. 61: »S čim prezenemo volkove«, pa dodam še tole: Ko je neka stara oseba ta episek prebrala, je rekla: To, da se boji volk murike, pa vem tudi jaz že iz otroških let, in mi je povedala tole zgodbo: Neki deček je bil v hosti. Kar zapazi, da gre proti niemu volk. Hitro spleza na drevo in se reši. Toda volk ne odide, ampak čaka na dečka pod drevesom, da bi zlezal z njega, ga napadel in raztrgal. Pa se spomni deček, da ima s seboj v žepu orglice. Na te začne igrati. Ko pa zasliši volk orglice, nemudoma zbeži in deček je bil rešen.

Rečica ob Savinji

Kmetijski tabor. Na seji okrajne kmetijske zveze, ki se je vršila na praznik, dne 25. marca, so se soglasno sklenilo, da se letos priredi za ves okraj velik kmetijski tabor, ki bo prvi te vrste v Zgornji Savinjski dolini. Tabor bo v nedeljo, dne 19. junija 1938 na Rečici ob Savinji. Društva v okraju prosimo, da se ozirajo na ta dan. Vsa potrebna pojasnila bodo pravočasno objavljena.

Primorske vesti

Trst in priključitev Avstrije k Nemčiji

Tržaški listi poročajo, da je bila zadnje dni deputacija tržaških odličnikov, v kateri so bili tržaški prefekt, pokrajinski tajnik fašistične stranke in tržaški župan, sprejeta pri Mussoliniju, ki so mu izročili pozdrave tržaške pokrajine ter mu tolmačili položaj, ki je nastal za tržaško gospodarstvo valed političnih sprememb v srednji Evropi. V Trstu je namreč imela bivša Avstrija svobodno luko in je sedaj vprašanje, če jo bo hotela obdržati tudi Nemčija. Trst je imel od prometa skozi bivšo avstrijsko svobodno luko velike dobičke, katere bi nerad pogrešal v bodočnosti. Mussolini je odposlanstvo odgovoril, da bodo interesi Trsta varovani in da bo on sam v kratkem prišel v Trst na svojo uradni obisk.

Iz Berlina pa poročajo, da bo nemška vlada takoj po glasovanju dne 10. aprila stopila v stik z italijansko vlado, da se vprašanje svobodne luke, s katero je bivša Avstrija razpolagala, ugodno reši. Verjetno je, da bo Nemčija ohranila v Trstu svojo svobodno luko in da bo uživala one prometne ugodnosti, ki jih je uživala avstrijsko blago, ki je potovalo po italijanskih železnicah in iz svobodne pristanišče cone v Trstu.

V Trstu vlada veliko navdušenje za obisk Mussolinija, maršala italijanskega imperija.

Slovenski list v Julijski krajini

Ponovno nam poročajo, da so sedaj vse priprave za izdajanje slovenskega mesečnika vsakega značaja končane in da bo list začel v kratkem izhajati. List se bo imenoval »Svetogorska kraljica« in bo izhajal na 4 straneh.

Požar v Ilirski Bistrici

Iz Bistrici povzemamo, da je v gozdovih pri Sv. Ahacu izbruhnil požar, ki ga tri dni niso mogli pogasiti. Vse okoliško prebivalstvo, nadalje vojaški oddelki iz Bistric, Košane in Reke ter številni gasilci so bili pridno na delu, da omejijo katastrofo. Zgoreli so krasni gozdovi borovcev in je zaenkrat škoda izračunana, da znaša najmanj en milijon lir. Kako je požar nastal, ni bilo mogoče ugotoviti.

Prav tako poročajo tržaški listi, da je požar uničil velik del cesarskega gozda pri Bazovici.

ki so ga komaj lanko leto zasadili. Obseg požara je znašal 35.000 kv. metrov.

Tudi drugod po Julijski krajini je zadnje dni gorelo po gozdovih in se ljudje s strahom sprašujejo, kaj je temu vzrok. Oblasti budno pazijo, da bi ugotovile krivce, kajti skoraj nemogoče je, da bi vsi ti gozdni požari izbruhnili po golih naključjih. Oblasti sumničijo tihotape in so nekatere, ki jim je krivda dokazana, že na sledu.

Konferenca tujskega prometa v Postojni

Tržaški listi poročajo o zborovanju zastopnikov tujskoprometnih ustanov in združenj iz Julijske krajine in iz Italije, ki so zborovala v Postojni. Na dnevnem redu je bil razgovor o načinu, kako bi se dal najbolje organizirati obojestranski tujski promet v poletju, ki se bliža. Sprejeti so bili sklepi, ki bodo tujski promet znatno dvignili, ker bodo potovanje olajšali.

Jugoslovanski tihotapec obsojen

Pred tržaškim sodiščem se je moral zagovarjati Alojzij Zgone, doma iz Cerknice in jugoslovanski podanik. Finančni stražniki na italijanski strani meje so opazili, da je iz mimo vozečega vlaka padel precejšen zaboj, proti kateremu se je iz grmovja takoj zagnal neki Rudolf Zalar, doma iz Hrastja. Stražniki so Zalarja prišli in je izpovedal, da je zaboj namenjen Alojziju Zgoncu. Orožniki so Zgonca prišli in ga predali sodišču, ki ga je sedaj obsodilo na 500 lir denarne globe. Zgone je odnesel milo kazen.

Izpred sodišča

Goriška porota je oprostila Dušana Semiča, doma iz Vipave, ki je bil obtožen roparskega napada in telesne poškodbe, nadalje groženj proti življenju župnika Kosa in končno nezakonitega prenosa denarja čez mejo. Sodišče ni smatralo, da so dokazi zadostni.

Stefan Berdon, star 37 let, ki je bil obtožen, da je umoril dne 25. avgusta lanskega leta 70-letnega Antona Humarja, je bil te dni sojen od goriške porote. Smrt je nastopila po daljšem pretepu. Berdon se je zagovarjal s silobranom in da ni imel namena povzročiti smrti Humarjeve. Sodišče Berdonu ni verjelo, ampak ga je obsodilo na

Potniški hidroplan Zader-Benetke

Jeklena vodna ptica počiva v reškem pristanišču. Opravlja vsakodnevno pot na zračni progi za potniški promet od Benetk na Trst, Reko in Zader. Vožnja v hidroavionu je nad vse udobna in neverjetno lep užitek, zlasti takrat, ko letalo odletava ali pa pristaja na lesketajočo se morsk gladino.

6 let in 8 mesecev robije in na plačilo vseh sodnih stroškov.

Drobne vesti

V Gorici je umrl po daljši bolezni Ignacij Plahuta, star 40 let. Pokojni je bil po vsej goriški zemlji znan kot trgovec s kolesi in šivalnimi stroji. Naj v miru počiva!

V Gorici so policijske oblasti prijele in zaprle R. Bratino, starega 35 let, ker je prestopil predpise policijskega opomina, s katerim je bil preje kaznovan.

Iz Kala pri Kanalu poročajo, da so orožniki odvedli v zapor Ivana Savlija, doma iz Kobarida, ker se je protivil orožnikom ter se besedno in dejansko pregrešil proti zastopnikom postave.

Iz Kopra pišejo, da se je smrtno ponesrečil Ivan Koren iz Mareziga. Podri ga je avtomobil tako nesrečno, da je zadel ob kamen, ki mu je zdrobil lobanjo. Naše sožalje!

Iz Trsta javljajo, da so tatovi vdrl v cerkev Sv. Justa ter jo obutno okradli. Z Marijinega kipa so odnesli krono, ki je bila ponarejena, med tem, ko je zlata shranjena v zakladnici. Odnesli so tudi nekaj drugih predmetov ter razbili nekaj žip. Škode so napravili za 10.000 lir.

Ogenj je uničil gospodarsko poslopje Francu

Marinčiču v Vitovljah. Živino so rešili, seno in slama pa sta pogorela. Škoda je velika in le delno pokrila z zavarovanjem.

Električni tok je udaril Antona Poropata iz Trsta, 60 let starega, ko je neprevidno ugašal električno luč v svoji trgovini. Sedaj je v bolnišnici v brezupnem stanju.

V Skriljah je umrl v 84. letu starosti kmet Pavel Rustja. Slovel je kot izborni gospodar. Njegovi otroci so vsi pri dobrem kruhu. Naj v miru počiva.

Iz Sempolaja pišejo, da je tamkaj nepričakovano umrl, 52 let star, Ivan Sušteršič. Bolehal je sicer že dalje časa, toda nikdo ni pričakoval tako hitrega konca. Sušteršič je bil vzoren trgovec. Naj v miru počiva!

V Lepenju ob Soči je ogenj pustil po kmetiji Andreja Kravanja. Požar je nastal sredi noči. Komaj so mogli rešiti člane družine. Ogenj je segel tudi po sosednih poslopih. Finančni stražniki so z obudovanja vredno požrtvovalnostjo gasili in reševali. Andrej Kravanja se ima njim zahvaliti za življenje. Odnesli so ga iz žgoreče hiše. Škode bo najmanj 100.000 lir.

V tržaški bolnišnici se nahaja v brezupnem stanju Franc Reigel iz Sežane star 90 let, ki je padel in pri tem zadel na konicast kamen. Počila mu je lobanja.

Koroške novice

Maršal Göring je na Humperškem gradu pri Zibopoljah sprejel odposlanstvo boroveljskih puškarjev ter jim obljubil, da prevzame vrhovno pokroviteljstvo nad boroveljsko industrijo pušk. Maršalu so podarili lepo puško, izdelek boroveljskih puškarjev.

V Sent Jakobu v Rožu je bila na bolniški postelji sprejeta v red šolskih sester Marica Zwittler, ki je dobila ime sestre Terezije od Srca Jezusovega. Obred, ki ga je opravil škofjski zastopnik, je vse prisotne globoko ganil.

V novem občinskem svetu v Sent Jakobu v Rožu so: župan nadučitelj iz Področnice Rudolf Zherne, občinski svetniki pa nadučitelj v Sent Jakobu Marinič, železničar Jožef Mikula, železničar Jožef Paschnigg (Pašnik), delavec Leopold Tomažič in kmetijski sin Jožef Gabruč.

Nemški vojaki so se ob priliki zasedanja Rožne doline ustavili tudi pred spomenikom glasovanja v Sent Jakobu v Rožu. Vojake je pozdravil Meier-Kaibitsch. Odgovoril je nemški častnik. Obredu je prisostvoval po en zastopnik iz vsake hiše.

V Borovljah je umrl znani mizar na Kobli Jožef Pinter. Družina je hudo prizadeta. Pinter se je pred kratkim poročil. Bil je edini sin podjetnika. Naj v miru počiva!

Na umu je zbolela dolgoletna učiteljica za ročna dela v Borovljah gd. Neumeier in so jo prepeljali v celovško bolnišnico.

Čuden rekord javljajo iz župnije Medgorje, kjer od julija 1937 do danes ni nikdo umrl, se nobeden ni poročil ter nikdo ni bil rojen.

V Medgorju je deželna oblast nastavila novega učitelja g. Ferdinanda Silvija iz Celovca.

V Bistrici v Rožu je v kratkem času izumrla vsa družina. Dne 16. marca je umrl Toman Munič, delavec, ki gre o njem sloves čudovitega svetni-

škega življenja. Dne 1. marca je umrla Pepca Patrl iz Mač, hčerka Frančiške Kopajnik. Mati je za svojo hčerko tako žalovala, da jo je pobralo dne 8. marca. Dne 16. marca je umrl brat Frančiške Kopajnik Toman. Lani v septembru pa je umrl Frančiškin mož Filip. Zgledna slovenska družina. Naj v miru počivajo.

V Logi vesi pri Vrbi je umrl 87 letni Jurij Čuden iz Doba. Bil je veren mož, delaven vse svoje življenje in zvest svoj materinski narodnosti. Naj v miru počiva.

V Sent Ilju je umrl v 78. letu starosti Jožef Anderwald, po domače Hvajnikov oče. Bil je zelo veren mož, kremenitega značaja, ljubitelj knjig in zaveden Slovenec. Posestvo je za njim sprejel sin Peter, ki bo delal čast takšnemu očetu. Naj rani-kemu sveti večna luč!

Iz Celovca pišejo, da so cene živini znatno poskočile, ker jo nakupujejo nakupne komisije iz rajha. Naši kmetovalci so tega zelo veseli, ker bodo svoje odvišno blago lahko spravili v denar.

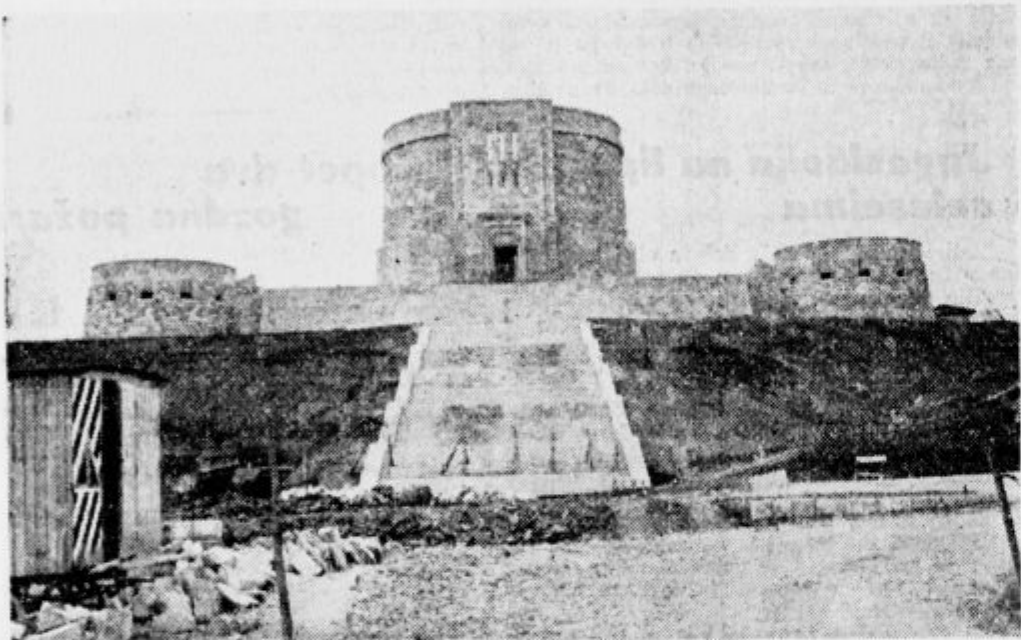
Oblasti so razglasile, da se smejo od bivše avstrijske vlade izgnani jugoslovanski državljani nemoteno vrniti nazaj na svoja bivališča na Koroškem.

Deželna vlada je razposlala na vse šole okrožnico, v kateri je strogo zaukazano, da se ni-

V Globasnici je umrl dvorni svetnik Ivan Strauss, sorodnik Hutarjeve družine. Naj v miru počiva.

Iz Sent Ruperta pri Velikoven pišejo, da je tamkaj umrla šolska sestra Pelagija Mulec, rojena pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Nij v miru počiva!

Nova kostnica na Oslavju

4 km od Gorice se vzpenja gričevje Oslavje, ki je v svetovni vojni bilo mesece in mesece v najhujšem topovskem ognju. Tisoči in tisoči z obeh strani so izkpravili na teh pobočjih, ki so jih prekopale in razorale granate. Še danes, po 20 letih, je videti sredi obdelanih njiv in nasadov puste travnike, v katerih se vrsti lijak za lijakom. Te globoke jame so izkopale granate, ki so v tisočih padale na kaj majhen prostor. Kljub pridnosti Goričani še niso mogli izravnati vseh teh jam, ob katerih je imela smrt tako strašno žetev. Spoštovanje do vseh, ki so padli v teh bojih, pa je posejalo te gričke s številnimi pokopališči, na katerih počivajo kosti mnogih desetisočev. Izredno veliko je obstoječe pokopališče v Oslavju, ki ga krasi lep obelisk. Ljubzen do mrtvih, ki so padli na tem najstrašnejšem koščku goriške zemlje, je postavila zgradbo, ki bo po svoji monumentalnosti in arhitektonski zunanosti najlepši dokaz spoštovanja do mrtvih junakov. Že nekaj let grade po vzoru srednjeveške trdnjave velikansko kostnico iz rezanega kamna. Kostnico oklepa močno trikotno obzidje, na čigar voglih stoje veliki, okrogli stolpi. Sredi trikotniškega obzidja pa stoji velikanski stolp, ki ima v premeru 30 m. Skoraj prav toliko je tudi visok. Nad veličastnim vhomom pa je z velikanskimi črkami vklesan v skalo napis »Tot proelias — sacra juvenus« (Po tolikih bitkah — sveta mladina). K tej kostnici se vzpenjajo močnejše in širše stopnice v petih terasah. Vodi jo od glavne ceste do kostnice

FOTOAMATER

Fotografski objektiv

(Nadaljevanje.)

Po učinku so vsi objektiv zbiralne leče ter je razlika med navadno zbiralno lečo in najkompliciranjšim objektivom samo v zmogljivosti in kakovosti, ne pa v načinu risanja. Kadar govorimo torej o raznih vrstah objektivov, jih opredeljujemo zgolj po njihovem sestavu in zmogljivosti.

V glavnem jih delimo v dve skupini. 1. Enojni objektiv. V to skupino spadajo objektiv z eno lečo, ki je pa lahko zlepljen iz dveh leč. 2. Dvojni objektiv, ki so sestavljeni iz dveh ali več ločeno stoječih, zlepljenih ali nezlepljenih leč ali njihovih skupin. Lečni sestav po skupinah je lahko simetričen ali nesimetričen.

1. Enojni objektiv.

Monokel.

Omenili smo že, da je za pravilno fotografsko risanje uporabljiva v nekuj mejah vsaka zbiralna leča. Najenostavnejši fotografsko uporabljen objekt je monokel, bikonvexna, plankonvexna ali periskopično konvexna zbiralna leča. Monokel smo v naši rubriki že obširno opisali.

Akromat

je barvno korigiran objektiv, ki je zlepljen iz bikonvexne zbiralne leče iz kronovega stekla in bikonvexne razprševalne leče iz flintovega stekla. Proti napakam zarisnosti, kome, astigmatizma in vboklosti slikovne ravnine ni korigiran. Zelo majhna je pri tem objektivu možnost odsevanja s površin sestavnih leč. Uporabljal ga je že Daguerra in spada torej med najstarejše fotografske objektiv. V novejši dobi opremljajo z njim tovarne le še primitivne kovčgaste kamere in nekatere ceneje ročne kamere. Korigiran je le za

centralno žarkovje ter je zaradi izločenja škodljivih obrobni žarkov uporabljen samo pri veliki zaslonki, ki je nameščena pred objektivom. Največja uporabna odprtina akromata je nekako 1:9. Trenutne posneke omogočajo torej le ugodne svetlobne prilike. Zaradi napake zarisnosti ni primeren za reprodukcije in snemanje arhitektur, dober pa je za snemanje pokrajin, skupin in portretov.

2. Dvojni objektiv.

Periskop

je edini barvno nekorigirani dvojni objektiv. Sestavljen je iz dveh enakih, ločeno stoječih in simetrično postavljenih periskopično-konvexnih zbiralnih leč, med katerima je nameščena zaslonka. S takšno namestitvijo leč in zaslonke je popolnoma odpravljena napaka zarisnosti, nekorigirane pa so napake barvnega in sferičnega odklona, kome, astigmatizma in vboklosti slikovne ravnine. Zaradi teh napak so uporabni periskopi le pri večji zaslonki ter znaša njihova največja uporabna odprtina nekako 1:11. Pri polni odprtini ri-sejo mehko in so primerni za snemanje portretov in pokrajin. Da se pri snemanju s polno odprtino ne uveljavlja barvna razlika, ki povzroča neestetično neostrost, je skrajšati izteg kamere po ustanovitvi ostrine pred osvetlitvijo za 1/50 goriščne razdalje. Pri kovčgastih kamerah takšna korektura ni potrebna, ker je upoštevana barvna razlika že v konstrukciji kamer.

Prvotno so rabili periskope le za reprodukcije, kasneje pa so pričeli opremljati z njimi nekatere cenejše kamere tudi za drugačna snemanja. Svetlobnost teh objektivov je zelo majhna in so mogoče kratke osvetlitve samo v ugodnih svetlobnih razmerah. Obe leči, iz katerih je periskop sestavljen, sta uporabljivi tudi posamično, in sicer kot monokla z dvakrat daljšo goriščnico, kakor jo ima sestavljeni objektiv. Posebna vrsta periskopov so širokokotni periskopi s slikovnim kotom do 140°.

Petzvalovi portretni objektiv

so nesimetrično zgrajeni dvojni objektiv, sestavljeni iz dveh parov leč, od katerih je prednji par zlepljen, zadnji pa sestavljen iz dveh ločeno stoječih leč. Posebnost pri teh objektivih je njihova izredno velika svetlobnost (do 1:2,3), ki je pomenila leta 1840. Ko je izračunal matematik J. Petzval na Dunaju prvi objektiv takšne vrste s svetlobnostjo 1:3,2, pravcati preobrat v fotografski optiki in nič kakšno senzacijo. Zaradi vboklosti slikovne ravnine, kome, astigmatizma in zarisnosti izrišejo ostro pri polni odprtini le prav majhen del slikovnega kota (20 do 30°) ter so zaradi mehkih prehodov iz ostrine v sredini v neostrosti proti robovom, majhne ostrinske globine in močne svetlobnosti primerni najbolj za portretiranje. V raznih podobnih konstrukcijah jih uporabljajo poklicni fotografi še danes, opremljeni pa so z njimi tudi projekcijski aparati.

Aplanati.

Če vgradimo v objektivski okov simetrično dva enaka akromata periskopično-konvexne oblike in postavimo v sredino med njima zaslonko, dobimo simetrično akromatičen dvojni objektiv aplanat. Ker se nekatere napake prednje leče uničujejo po nasprotnih napakah zadnje leče, sta korigirani s takšno namestitvijo dveh akromatov poleg sferičnega in barvnega odklona tudi zarisnost in koma. S tem je pridobil in izkorističen večji slikovni kot objektiv, da ne riše ostro samo v sredini, temveč z zadovoljivo ostrino tudi na robovih slikovnega polja. Napaki astigmatizma in vboklosti slikovitega polja sta pri aplanatu sicer še vedno nekorigirani, vendar zadovoljivo omiljeni s tem, da sta postavljena akromata v najugodnejšo medsebojno razdaljo. Svetlobnost je precejšnja in sega pri najpopolnejših aplanatih do 1:4,5. Uporabni slikovni kot obsega 60–70°.

Akromata, iz katerih je aplanat sestavljen, sta uporabljiva tudi posamično. Goriščnica posameznih leč je enaka dvojni goriščnici sestavljenega objektiv, dočim je njihova svetlobnost štirikrat manjša od svetlobnosti aplanata. Mnogo kamer opremljajo tovarne še danes z aplanati, ki pa so le malo cenejši od dovršenih tri-

lečnih anastigmatov. Zaradi tega nabava aplanatov ni priporočljiva.

Anastigmati.

Vse do sedaj navedene vrste objektivov so korigirane več ali manj nepopolno ter je mogoče doseči razširjenje ostro izrisane slikovnega polja samo z večjo zaslonko, ki odreže obrobne žarke. Njihova uporabna odprtina in svetlobnost je zaradi tega zelo majhna. Z novimi vrstami stekla, ki imajo različen lomni količnik in različni barvni razklon, se je leta 1889, posrečilo zgraditi prvi objektiv anastigmat, pri katerem so bile odpravljene do praktično neškodljivih ostankov vse napake, ki so do tedaj ovirale gradbo svetlobnejših objektivov. Tekom desetletij je optična industrija novo vrsto objektivov še izpopolnila, da razpolagamo danes z anastigmati, ki po svetlobnosti, izredni ostrini in obseznosti ostrine v slikovnem polju ustrezajo največjim zahtevam. Čeprav sega svetlobnost teh objektivov do 0,85, izrišejo ostrino do roba pri polni odprtini ploščo, katere dolžina je enaka goriščnici objektiv. Najbolj dovršeno korigirani anastigmati so apokromati, pri katerih je odstranjen tudi sekundarni spektrum ter imajo zaradi tega isto gorišče vse tri glavne barve: vijolična, rumena in rdeča. Uporablja se zlasti v tribarvni fotografiji.

(Nadaljevanje.)

Naša društva

Fotoklub Ljubljana. Program za tekoči teden: danes ob 18 se razstavna odbora na velesesmu, v tork predavanje, v petek kritika slik.

III. mednarodna fotografska razstava bo od 1. do 12. septembra t. l. v okviru jesenskega velesesma v Ljubljani. Rok za prijavo udeležbe je 15. julij, prijavnina 50 din. Podrobne informacije daje Fotoklub Ljubljana, Levstikova ulica (za Mladiko). Poleg te razstave bo na velesesmu velika razstava fotografije in filma, ki bo obsegala fotografsko industrijo in trgovino, literaturo, tujsko-prometno, znanstveno in poklicno fotografijo, filmski natečaj itd. Razstava je torej zamišljena v obsegu, kakor je v Jugoslaviji še ni bilo, ter bo zanimala gotovo vsakega obiskovalca.